

Een goede Limousin is volgens de familie Højgaard Sørensen uit Denemarken laatrijp en 1,50 meter hoog. Om dat te bereiken gebruiken ze alleen stieren van het foktype. 'Die geven grote koeien met veel melk en beste moedereigenschappen. Het vlees voeren we er wel aan.'

Hij weegt 1356 kilo, maar is nog niet aan zijn maximale gewicht. 'Hij kan wel 1500 kilo gaan wegen', geeft eigenaar Jørn Højgaard Sørensen aan. De Limousinfokker heeft het over de trots uit zijn stal: Reseda, een zoon van Nirfondru en Idole (v. Bandit), gefokt bij de bekende fokker Pimpin in Frankrijk. Als tweeënhalf jaar oude stier werd de inmiddels ruim vijf jaar oude Reseda uit Frankrijk op transport gezet naar Denemarken. 'Er liepen al kalveren van hem bij Pimpin; we wisten precies wat we kochten.'

De stier heeft een flinke hoogtemaat en daarbij is hij voorzien van een beste portie vlees. Een zeldzame combinatie weet Højgaard. 'Die combinatie is moeilijk te vinden, maar wij zoeken naar het allerbeste.' Dat de stier niet geheel onberispelijk in zijn voorbeenstand is, nemen de fokkers op de koop toe. 'Hij past perfect in ons fokdoel.' De pinkenstier laat zich uitgebreid krabben en borstelen. 'Karakter is vooral genetisch bepaald', geeft Højgaard het belang van rustige dieren aan. 'Als veehouder heb je er ook invloed op, maar het begint bij de erfelijkheid.'

Geen hobby, maar passie

Højgaard, voorzitter van het Limousinstamboek in Denemarken, startte in 1980 met één Limousinkoe. 'Het is geen hobby, maar een passie.' Samen met zijn vrouw rijdt hij daarnaast nog maaltijden naar oudere mensen en hulpbehoevenden. 'Rond de middag zijn we weg, maar verder zijn we behoorlijk veel thuis. Dat is ideaal, want we hebben genoeg zicht op de dieren.'

Twee keer per jaar gaan hij en zijn vrouw Karin naar het moederland van de Limousins, vertelt Højgaard. 'Daar moet toch de basis voor onze fokkerij vandaan komen en bovendien bloederversing.' Hij kocht Reseda samen met twee andere veehouders; om de kosten te delen, want de veestapel bij Højgaard is met dertig dieren niet extreem groot. Twee jaar lang heeft de stier dekdiensdiensten gedaan bij de collega's, nu is hij thuis bij Højgaard in Vrinners.

Reseda zoekt meteen het gezelschap op van een ander imponerend dier: de haast perfecte, met 93 punten opgenomen Susanne

Denemarken

Karin, Jørn en hun dochter Rikke Højgaard Sørensen: 'We zoeken naar laatrijtheid; veel kampioensvaarzen zie je later niet meer terug op de keuring'

Slachtdieren tot twaalf maanden leveren Deense Limousinfokkerij kwaliteitsimago

Eerst maat, dan vlees

(v. Eco). Op de nationale keuring afgelopen zomer kreeg ze een kampioenslint omgehangen omdat ze het best afgemeste dier was. 'Ze is helemaal niet afgemest en we fokken ook niet op vlees, het geeft maar aan hoe beveleed onze dieren zijn', licht Højgaard enigszins cynisch toe. 'Wij houden juist van het foktype, ze moeten groot en lang zijn', vult dochter Rikke aan. 'Die koeien geven meer melk, kalven gemakkelijk en het vlees voeren we er wel aan.'

Rikke is al net zo bezeten van de bruine Franse koeien. Ze werkte op verschillende Limousinfokbedrijven in Frankrijk en Engeland. 'We houden van laatrijpe dieren. Onze koeien worden als vaars geen kampioen', geeft ze aan met het voorbeeld van Susanne bij de hand. 'Veel kampioensvaarzen zie je later niet meer terug op de keuring.' Op het fokbedrijf Højgaarden doen ze het liever andersom. 'Als oudere koe moeten ze presteren.'

Susanne is van het ideale type. Haar eerste stierkalf werd naar Estland verkocht voor

Reseda, Franse topper in Denemarken

5000 euro. Haar tweede kalf is de negen maanden oude Vanessa (v. MicMac). De ideale hoogtemaat is voor de Limousinfokker 1,50 meter. 'Ze moeten groot zijn, dan kan er veel vlees op.' De belangrijkste eigenschap van een fokker vindt hij geduld. 'Je doet er tien jaar over om een veestapel te fokken, maar 25 jaar voor je een goede veestapel hebt.'

Limousin Unique

Fokkerij mag dan het gesprek van de dag zijn, slechts 10 procent van de veestapel krijgt een rol bij de vervanging van de veestapel; 90 procent gaat toch naar de slager, geeft Højgaard heel nuchter aan. Vanaf 1992 heeft het stamboek een speciale afzet onder label: Limousin Unique. Op een leeftijd van maximaal twaalf maanden worden de dieren (stieren én vaarzen) geslacht en brengen ze tussen de 3 en 3,5 euro per kilo geslacht gewicht op, waarbij in de zo-

mer, als er weinig dieren beschikbaar zijn, de prijs kan oplopen tot 4 euro. De eisen die aan de houderij gesteld zijn, blijken voor zoogkoeienhouders gemakkelijk te vervullen. Het kalf hoort drie tot vijf maanden bij de koe, de dieren lopen 's zomers buiten en de condities waaronder de dieren gehouden worden, moeten 'redelijk natuurlijk' zijn. 'We krijgen controle hierop, onaangekondigd', geeft Højgaard aan. Het vlees wordt door dierenartsen aanbevolen en bedient klanten die speciaal voor hoge kwaliteit gaan. 'We importeren in Denemarken ook vlees uit Argentinië en Brazilië', licht de vleesveehouder toe. 'Hiermee kunnen we ons onderscheiden.'

Een ander opmerkelijk initiatief van het stamboek is het testen van jonge stieren. Jaarlijks krijgen vijftig tot zestig Limousinstieren de kans om fokstier te worden. De fokker krijgt 2200 euro voor het uitlenen van de jonge stier die een eigenprestatie-

toets doorloopt op een centraal opfokstation. Daar worden zijn groeivermogen, zijn gezondheid en ook zijn vreetcapaciteit gemeten. Van de beste drie tot vier stieren wordt sperma afgenomen en die krijgen als proefstier kansen. 1000 doses sperma worden verkocht en hiervan krijgt de eigenaar van de stier nog eens 1,50 euro per rietje als nabetaling.

Goede stieren krijgen na vier jaar een index, waarbij ook gezondheid een belangrijke rol heeft. De dierenartsen in Denemarken voeren altijd de eerste behandeling bij een dier uit en registreren die ook. Deze informatie is verwerkt in de fokwaarde van de stier. 'Het is belangrijk dat het aantrekkelijk is voor veehouders om hun stieren te sturen', spreekt de voorzitter. 'Als een stier het op de keuring goed doet, is het natuurlijk veel aantrekkelijker om hem daar voor veel geld te verkopen. Dan stuur je de tweede of derde keus naar het teststation.'

Zelf heeft Højgaard ook wel stiertjes ingestuurd, maar echt gelukkig is hij daarbij nog niet geweest. 'Het is net een loterij. Het kan heel goed gaan, maar een stiertje uit je mooiste stier en je beste koe is nog geen garantie voor succes. Goed eruitzien én goed fokken is ook een zeldzame combinatie.'

Alice Booij